

ROLE V PROJEKTU

metodický list

Anotace

Pro studenty středních škol je důležité si uvědomit nejenom různé role potřebné pro zdárné dokončení projektu, ale také to, že jejich role se v průběhu projektu může měnit. Od těch, kteří jsou vedeni svými staršími vrstevníky, po okamžik, kdy sami povedou mladší spolustudenty.

V této hodině si studenti vyzkoušejí si různé role, které budou v projektu potřeba. Budou přemýšlet, jaké znalosti a dovednosti ve skupině chybí. Hodina je vhodná zejména pro podporu týmové spolupráce a plánování.

Vzdělávací cíle

- Studenti pojmenují jednotlivé části projektu, včetně výstupu.
- Studenti pojmenují činnosti/pracovní role, které jsou potřeba k úspěšnému dokončení projektu.
- Studenti specifikují znalosti a dovednosti potřebné pro projekt, které skupině chybějí.
- Studenti pojmenují činnosti/pracovní role, které mohou a chtějí vykonávat v projektu.
- Studenti vytvoří základní organizační schéma projektového týmu.
- Studenti dokážou vlastními slovy popsat, proč se chtějí projektu zúčastnit.

Cílová skupina

Studenti 1. a 2. ročníku SŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií

Kompetence

schopnost učit se, sociální dovednosti, schopnost práce s digitálními technologiemi, organizace a plánování, učební autonomie

Pomůcky

Kartičky, flipchart/tabule, klobouk nebo neprůhledný sáček, projektor a počítač, kamery/mobilní telefony umožňující nahrávat video dle počtu skupin. K dispozici kolega pro telefonát.

Časová dotace

Minimálně 1×90 minut, vhodnější 3×45 minut v rámci jednoho bloku.
Lze ale také rozložit na samostatné hodiny.

Postup

Uvedeme, že cílem dnešní hodiny je zamyslet se hlouběji nad činnostmi, které budou v projektu potřeba. Na konci hodiny se skupina může dohodnout, kdo bude které práce v týmu vykonávat a kdo si vezme na starosti koordinaci jednotlivých typů činností. Případně to může být obsahem dalších schůzek.

ROLE V PROJEKTU

metodický list

2

V případě, že máte v týmu také studenty, kteří se už účastnili předchozích fází projektu, vybědňte je, aby zkusili sami popsat, jaká může být jejich přidaná hodnota pro tým (více zkušeností, možnost vést „služebně“ mladší vrstevníky).

V rámci evokace se můžeme studentů zeptat, zda si ještě pamatují povolání, kterému se chtěli věnovat třeba jako předškoláci nebo na základní škole. A zda si dokážou představit, zda by jim tehdejší snové povolání mohlo být k užitku v našem projektu. Poté můžeme formou brainstormingu nechat skupinu vymyslet několik dalších povolání/činností, které by se hodily pro projekt.

V rámci uvědomění postupujeme takto:

1. Náhodně rozdáme kartičky s rolemi skupinkám dvou až tří studentů, případně jednotlivcům. (Studenti např. tahají kartičky naslepo z klobouku).

Filmař a technik

Tazatel

Organizátor

Kreativec

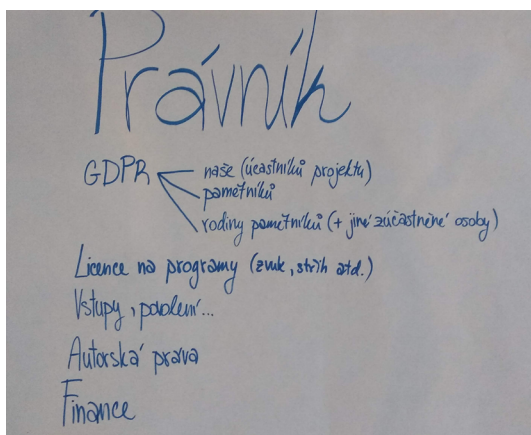
Právník

Rešeršista

Případně doplníme o další, které padly v evokační fázi.

Pokud máte ve skupině studenty, kteří se už účastnili předchozích fází projektu, nechte na nich, aby kartičky pro ostatní připravili a popsali role tak, jak je vnímají oni. Pokud je to možné, nechte je také vést celou hodinu. Na postupu se domluvte předem.

2. Necháme každou skupinku/jednotlivce představit vylosovanou kartičku a popsat, čím tato role může přispět ke zdaru projektu. Ostatní necháme doplňovat. Popis činností zapisujeme na tabuli nebo na flipchart.

Ukázky práce studentů z pilotní hodiny na gymnáziu v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MF
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

paměť
národa

- Po prezentaci všech kartiček se skupiny zeptáme, zda jsou ještě nějaké činnosti, které jsou potřeba a na které jsme zapoměli. Výstupy zapisujeme opět na tabuli či flipchart. Pokud se objeví nové role, vytvoříme pro ně samostatné kartičky a necháme volně k dispozici na stole.
- Poté necháme studenty, aby si vylosovanou kartičku buď ponechali, nebo vyměnili se spolužákem za jinou. Mohou také směnit za kartičky, které jsme nově nadepsali a nechali na stole. Kartiček vyrobíme víc. Nevadí, když ve skupině bude několik kameramanů nebo rešeršistů. Až bude každý víceméně spokojený se svou kartou, představíme projekt pro tuto hodinu.

„Dostali jsme zprávu, že v Americe žije pamětník (* 1925), který prý má zajímavé historky ze svého života. Prý je na tom zdravotně špatně, a jestli bychom ho nechtěli natočit. S okolím moc nekomunikuje, ale prý můžeme zkusit přes jeho ošetřovatelku se s ním domluvit přes Skype).“

Úkol

Kontaktujte ošetřovatelku a pokuste se ji přimět, aby vám dala pamětníka na Skype. Natočte rozhovor s pamětníkem (max. 2 minuty). Zjistěte co nejvíce o jeho příběhu (příbězích). Nezapomeňte také na etické standardy a právní normy. Vypracujte souhlas, který vám umožní s nahrávkou dále pracovat. Vymyslete, jakým způsobem byste chtěli výstup z projektu prezentovat. Popište na max. 1 stranu. Tento popis v určený čas přilepte na tabuli.“

Vytvořte dvě až tři skupinky. Dbejte na to, aby byly vyvážené. Pokud to studenti zvládnou, můžete je vyzvat, ať vytvoří skupinky tak, aby v nich byly dostatečně zastoupeny znalosti a dovednosti. Vyvarujte se tak např. skupinek, kde bude pět nadšenců do filmování, ale nikdo, kdo se nebojí zavolat na cizí telefonní číslo. Zeptáme se skupinek, kolik času bude podle nich na tuto aktivitu potřeba. Snažte se dojít ke lhůtě, která je přijatelná pro studenty, ale zároveň akceptovatelná v rámci rozvrhu a je zároveň v mírném časovém presu. Na tabuli napište cílový čas, do kdy musí studenti na tabuli připnout své výstupy. Vždy záleží na disponibilním čase, velikosti skupinek a vospělosti studentů. Jako minimum doporučujeme 30 minut.

Nechte studenty samostatně pracovat a sledujte zejména schopnost vzájemně komunikovat a posouvat se směrem k cíli. Je ve skupině nějaký tahoun? Je ve skupině někdo, kdo zůstává spíše stranou? Je ve skupině výjimečné know-how? (Např. práce s filmem, animací, kreativci, historické znalosti...) Dělejte si o všem poznámky. Pomůže vám to při plánování dalších hodin.

ROLE V PROJEKTU

metodický list

Jeden z učitelů bude hrát staniční ošetřovatelku na Skype (ideálně skutečně na Skype nebo jiném podobném komunikačním programu v jiné místnosti. Může také na začátku mluvit pouze anglicky.), jeden bude hrát pamětníka (pametnaroda.cz/cs/jednorozec-lubos-1925). Další případně bude hrát nevrlého spolubydlicího pamětníka (bude-li potřeba). Studenti budou mít k dispozici kameru a počítač s připojením na internet. Musí vymyslet, jak nahrát pamětníka přes Skype či podobný komunikační program (např. kamera snímá obrazovku, instalují program pro nahrávání obrazovky, atd. – nechte to na studentech a nesnažte se jim radit).

Při hraní rolí (ošetřovatelka, pamětník) se snažte být nepřístupní, nevrlí (např. ošetřovatelka nechce umožnit spojení s pamětníkem s odůvodněním na lékařské tajemství, nechce rušit pacienta, nemá čas, nerozumí česky atd.). Pamětník odbíhá od otázek, je nesoustředěný, odpovídá jednoslovně či naopak příliš obsáhle, ale nemluví hned napoprvé o stěžejních zážitcích svého života. Na konci ale umožněte každému týmu získat odpověď na otázky. Všimněte si, jak studenti uvozují rozhovor, kladou otázky, pracují s kamerou, gestikulují atd. – použijete v reflexi. Studenti rozhovor s pamětníkem skutečně nahrávají (na kameru, mobilní telefon, snímají obrazovku), nahrávku je tak později možné použít při reflexi.

Čekejte do skončení časového limitu, který je napsán na tabuli. Pokud studenti potřebují více času a můžete si to dovolit, čas navíc studentům poskytněte.

5. Tým prezentuje záměr svého výstupu, tj. co zjistil o pamětníkovi a jakou formou by chtěl prezentovat jeho příběh (typicky video, komiks, píseň, plakát...). Pokud je čas, můžete promítnout také videa, která studenti natočili.

ROLE V PROJEKTU

metodický list

Reflexe

- Jak se studentům pracovalo? Vyhovovaly jim jejich role v týmu? Jakou další roli by případně potřebovali? Co bylo obtížné? Překvapivé? Podařilo se jim dosáhnout výstupu ve stanovém čase? Pokud ne, proč? Jakou pomoc by potřebovali? Mohou jim pomoci „služebně“ starší studenti (pokud je v týmu máte)? Jak?
- Poskytněte studentům zpětnou vazbu k tomu, co jste viděli (jak pokládali otázky, jak reagovali na nepřístupnost ošetřovatelky, jak pracovali s mimikou, gestikulací). Snažte se co nejvíce popisovat činnosti a to, co jste viděli, nikoliv studenty. Zabráňte tak tomu, že někomu bude už na začátku přisouzena týmem role, kterou vlastně nechce („No ty jsi prostě rozená komunikátorka, ty to musíš dělat“), případně někdo se bude bát vykonávat činnosti, které mu zatím nešly.
- Pokud je vhodná atmosféra a skupina dobře spolupracuje, můžete se zeptat, zda by si někdo chtěl vzít danou oblast práce na starost jako koordinátor. Dokážou si studenti do příště rozmyslet organizační strukturu týmů? Mohou jim v tom pomoci „služebně“ starší spolužáci? Jak?
- Na závěr můžete pustit tento krátký film: [youtube.com/watch?v=gb7L7k9svjY&t=335s](https://www.youtube.com/watch?v=gb7L7k9svjY&t=335s), který vznikl na základě životních osudů Luboše Jednorožce, případně ukázat komiks v publikaci [Ještě jsme ve válce \(jestejsmevevalce.cz\)](http://jestejsmevevalce.cz).

